

Vyjádření Komise k žádosti o doplňující informace od evropského veřejného ochránce práv - šetření z vlastního podnětu, referenční číslo OI/3/2003/JMA

Korespondence - 06/03/2006

Případ OI/3/2003/JMA - Otevřeno dne 19/11/2003 - Rozhodnutí ze dne 04/07/2007

06-03-2006

I. Východiska

Dne 19. listopadu 2003 se evropský veřejný ochránce práv rozhodl zahájit šetření z vlastního podnětu v souvislosti s opatřeními, která Evropská komise přijala s cílem zajistit, aby nedocházelo k diskriminaci zdravotně postižených osob v jejich vztazích s tímto orgánem.

Evropský veřejný ochránce práv požadoval od Komise předložení zprávy zvláště (a) o opatřeních, která podnikla nebo připravovala s cílem zajistit, aby nedocházelo k diskriminaci zdravotně postižených osob v jejich vztazích s tímto orgánem, a (b) o harmonogramu jejich přijetí.

Všechny příslušné dokumenty související s tímto šetřením byly zveřejněny na internetové stránce veřejného ochránce práv jako součást jeho politiky širších konzultací na toto téma. Informování o této iniciativě a konzultování byli rovněž národní veřejní ochránci práv.

Komise zaslala své stanovisko veřejnému ochránci práv dne 3. března 2004. Toto stanovisko bylo rovněž zveřejněno na internetové stránce veřejného ochránce práv.

II. Žádost o další informace

Tato žádost o další informace je následným krokem veřejného ochránce práv v návaznosti na výše uvedené šetření z vlastního podnětu. Bere v úvahu obavy národních veřejných ochránců práv v členských zemích, veřejnosti a nevládních organizací, kteří odpověděli na konzultace a/nebo reagovali na odpověď Komise.

Na základě jejich odpovědí nyní veřejný ochránce práv žádá Komisi o další informace o některých otázkách vztahů mezi zdravotně postiženými osobami a tímto orgánem, ať jako uchazečů výběrových řízení, zaměstnanců, osob závislých na zaměstnancích nebo občanů využívajících informace. Další šetření se týká těchto témat (čísla v závorkách označují čísla odstavců v dopise veřejného ochránce práv, ve kterém se požadovaly další informace):

- zaměstnání a nepřiměřená zátěž (1.2),
- finanční podpora pro zdravotně postižené úředníky a rodinné příslušníky (1.3),
- dostupnost postupů při přijímání zaměstnanců (1.4),
- možnost podávání pravidelných zpráv o politice přijímání zaměstnanců (1.5),

- pozitivní opatření na podporu přijímání zdravotně postižených osob do zaměstnání (1.6),
- stavební normy v souvislosti s dostupností (2.2),
- parkování (2.3),
- dostupnost informací poskytovaných zdravotně postiženým osobám (3.3),
- dostupnost internetových stránek pro veřejnost (3.4),
- alternativní dostupné formáty všech veřejných dokumentů EU (3.5),
- integrace dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami (ZVP) (4.2),
- analýza průzkumu týkajícího se zdravotních postižení (5.3),
- zvyšování informovanosti o zdravotních postiženích (5.4).

III. Vyjádření Komise k další žádosti veřejného ochránce práv

- **Zaměstnání a nepřiměřená zátěž (1.2)**

Komise vypracovala pokyny, které mají jejím útvarem pomoci mimo jiné při rozhodování o tom, zda určité opatření na podporu integrace zdravotně postižených osob bude či nebude představovat nepřiměřenou zátěž. Komise přijala a dne 20. června 2004 zveřejnila prováděcí pravidla k čl. 1d odst. 4 služebního řádu, a to prostřednictvím administrativního oznámení č. 69-2004 (viz příloha I). Prováděcí pravidla mimo jiné řeší přijímání zdravotně postižených osob do zaměstnání, zdravotní postižení v průběhu kariéry úředníka, přiměřená opatření a nadměrnou zátěž.

Kodex správné praxe pro zaměstnávání zdravotně postižených osob stanoví v bodě 3 - Opatření v souvislosti se zaměstnáním -, že *„je třeba uplatňovat přísné standardy při vyhodnocování, co je nepřiměřenou zátěží pro evropské orgány.“* (viz příloha II). V souladu s touto zásadou stanoví článek 12 prováděcích pravidel:

„Aby přiměřená opatření představovala pro orgány nadměrnou zátěž, musí být náklady na jejich provedení vyšší než částka, jejíž uhrazení lze od orgánů rozumně očekávat.“

Příklady přiměřených opatření jsou uvedeny v článku 8 prováděcích pravidel takto:

- umožnit zdravotně postiženým osobám snadný přístup a využívání stávajících zařízení, která již zaměstnanci používají,
- restrukturalizace pracovních míst,
- poskytování pomoci,
- práce na částečný úvazek nebo upravená pracovní doba,
- pořízení nebo úprava zařízení,
- úprava školicích materiálů,
- změna politik nebo postupů.

Článek 13 prováděcích pravidel stanoví, že za účelem vyhodnocení, zda provedení přiměřených opatření představuje nadměrnou zátěž, je třeba vzít v úvahu mimo jiné tyto faktory:

- druh opatření a náklady na jejich provedení,
- náklady na provedení opatření v porovnání s průměrnými režijními náklady na každého zaměstnance,
- náklady na provedení opatření v porovnání s dostupným rozpočtem,
- počet osob v konkrétní oblasti, které vyžadují provedení opatření,

- potřeby všech zaměstnanců v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví.

Plné znění administrativního oznámení 69-2004 lze nalézt na adrese:
http://www.cc.cec/guide/publications/infoadm/2004/ia04069_en.html .

Tato prováděcí pravidla spolu se služebním řádem poskytují útvarům jasný návod, jak provádět přiměřená opatření pro zdravotně postižené osoby.

- Finanční podpora pro zdravotně postižené úředníky a rodinné příslušníky (1.3)

- Komise se nedomnívá, že se dopouští diskriminace v souvislosti s podporou, kterou poskytuje zdravotně postiženým úředníkům a rodinným příslušníkům, jak zdůraznila ve své odpovědi na stížnost 1391/2002. Celkový rozsah finanční podpory, která je vyplácena z nemocenského pojištění v případě léčebných nákladů a ze zákonem stanovených dávek a vyrovnávacích příspěvků pro zdravotně postižené osoby v případě nákladů ostatních, je považován za přiměřený k uhrazení dodatečných nákladů spojených se zdravotním postižením. Pokyny pro provádění rozpočtu - kapitola „vyrovnávací příspěvek pro zdravotně postižené osoby“ týkající se prostředků sociální péče pro zdravotně postižené osoby -, které vstoupily v platnost dne 1. května 2004 (viz příloha III), stanoví, že se osobní příspěvek příjemce sociální péče může pohybovat mezi 5 % až 35 % na základě jeho zdanitelného rodinného příjmu (viz příloha IV). Tyto pokyny jsou interinstitucionální a každý orgán má svůj vlastní rozpočet.

Rozpočtová situace: V roce 2005 byly veškeré dostupné finanční prostředky ve výši 1 350 000 EUR v rámci rozpočtové kapitoly „vyrovnávací příspěvek pro zdravotně postižené osoby“ zcela vyčerpány jako úhrada nákladů uvedených v 85 stávajících spisech. Asi polovina spisů se týkala nákladů spojených s těžkými postiženími, zbytek se týkal úhrady nákladů na vzdělávání nebo zvláštní přípravu nezbytnou k vyrovnání následků zdravotního postižení. Co se týče rozpočtu na rok 2006, rozpočtový orgán přidělil částku ve výši 1 770 000 EUR (30% nárůst ve srovnání s rokem 2005). Tato částka bude stačit k uhrazení nákladů uvedených ve stávajících spisech, běžného nárůstu nákladů uvedených v těchto spisech stejně jako nákladů na odhadovaný počet přibližně 15 nových spisů. Tento odhad je založen na reakci na informační kampaň mezi úředníky Komise, která byla zahájena v roce 2005. Z rozpočtu tedy budou hrazeny náklady uvedené ve stávajících spisech na základě stávajícího nařízení. K dispozici bohužel nebude dostatek finančních prostředků, aby mohlo být uhrazeno 100 % veškerých nákladů uvedených ve spisech, což by podle odhadů Komise vyžadovalo další finanční prostředky ve výši nejméně 300 000 EUR. Vezmeme-li tedy v úvahu rozpočtová omezení, napomáhají osobní příspěvky příjemců rovnějšímu zacházení a uhrazení všech oprávněných požadavků.

Rozpočtová záruka: I když Komise není právně vázána uhradit 100 % nákladů vyplývajících ze zdravotního postižení, z politického hlediska se takovéto úhradě v zásadě nebrání. Jak ale Komise zdůraznila ve své odpovědi na stížnost 1391/2002, není sama schopna změnit zásadní charakter rozpočtové kapitoly „vyrovnávací příspěvek pro zdravotně postižené osoby“, jejíž částka je omezena. Komise by případně byla připravena poskytnout 100% úhradu nákladů spojených se zdravotním postižením za předpokladu, že rozpočtový orgán zaručí dostupnost dostatečných finančních prostředků a že dojde k interinstitucionální dohodě o přepracovaném návrhu výše uvedených pokynů, který by umožnil plnou úhradu nákladů.

Bez této dohody a rozpočtové záruky a vzhledem k závazkům finančních nařízení budou úhrady nákladů vždy omezeny dostupnými finančními prostředky a Komise bude i nadále tyto prostředky vyplácet co nejspravedlivěji. Vezmeme-li v úvahu současný rozpočet, vyvarová se tato politika provádění zásady „kdo dříve přijde, je dříve na řadě“, která by způsobila obrovskou diskriminaci mezi osobami, které by získaly 100% úhradu, a osobami, které by nezískaly úhradu ve stejné míře, případně žádnou, a to z důvodu, že by již nebyly k dispozici žádné finanční prostředky.

Osobní příspěvek příjemců: Komise se nedomnívá, že by byl omezený osobní příspěvek stanovený v pokynech (5 % až 35 %) sociálně nespravedlivý, neboť příspěvek od příjemců se vypočítává na základě zdanitelného rodinného příjmu.

Zvýšení úhrad: Komise vyvinula nesmírné úsilí ke zvýšení své podpory zdravotně postiženým osobám. Individuální finanční podpora byla podstatně zvýšena prostřednictvím vyšších úhrad ode dne 1. května 2004, po několika změnách politiky týkající se vyrovnávacího příspěvku pro zdravotně postižené osoby a prostřednictvím významného zvýšení dostupných finančních prostředků. V letech 2003 až 2005 se počet spisů zvýšil téměř o 50 % (z téměř 60 spisů na 85 spisů) a dostupné finanční prostředky se zvýšily o 130 % (z 770 000 EUR na 1 770 000 EUR). V roce 2004 byl rovněž zřízen nový sektor „praktická pomoc zdravotně postiženým“, který má poskytovat obecné informace, poradenství a pomoc.

Nové sdělení v roce 2006: V roce 2006 má být předloženo nové sdělení Komise, které se bude zabývat pomocí zdravotně postiženým osobám. Toto sdělení dále zlepší a rozšíří pomoc pro rodiče pečující o postižené dítě. Tento dokument, který je založen na hloubkové analýze potřeb zdravotně postižených dětí, bude řešit všechny základní problémy včetně hlavní starosti rodičů: péče o postižené dítě po smrti jeho rodičů.

- Dostupnost postupů při přijímání zaměstnanců (1.4)

Při organizování výběrových řízení a v rámci praktických postupů, zvláště u Evropského úřadu pro výběr pracovníků (EPSO), byla zavedena určitá praktická opatření, jejichž cílem je usnadnit účast zdravotně postižených uchazečů na různých testech a která jsou přizpůsobena dotčenému zdravotnímu postižení.

V oznámení o výběrovém řízení jsou uchazeči ujišťováni, že:

„Evropské orgány a instituce uplatňují politiku rovných příležitostí a žádosti přijímají bez ohledu na pohlaví, rasu, barvu pleti, etnický nebo sociální původ, genetické vybavení, jazyk, náboženství nebo víru, politické nebo jiné názory, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rodinnou příslušnost, postižení, věk, sexuální orientaci, stav nebo rodinnou situaci“.

Zdravotně postižení uchazeči jsou navíc upozorňováni v oznámení o výběrovém řízení na to, že:

„Pokud máte postižení, které vám brání přihlásit se on-line, můžete požádat, nejlépe prostřednictvím faxu, o tištěnou verzi formuláře, který musíte vyplnit, podepsat a zaslat zpět doporučeným dopisem s nejzazším datem razítka v den uzávěrky registrace. Veškerá další“

komunikace mezi EPSO a vámi bude probíhat poštou. Ke své žádosti musíte přiložit potvrzení o zdravotním postižení vydané schváleným orgánem. Na zvláštní list papíru byste měli rovněž uvést, jaká zvláštní opatření jsou podle vašeho názoru nutná k tomu, aby vám usnadnila účast v testech".

V „Příručce pro žadatele" vydávané současně s každým oznámením o výběrovém řízení se zdravotně postižení uchazeči dále upozorňují na možnost požádat o zvláštní opatření z důvodu jejich postižení. V příloze 2 této příručky s názvem „Pokyny k podání elektronického registračního formuláře" se pro zdravotně postižené uchazeče uvádí:

„Uvedte „ANO", pokud máte zdravotní postižení, které vám může způsobit potíže při skládání testů. EPSO tak bude moci učinit veškerá možná opatření, aby vám pomohl".

Konečně na internetových stránkách EPSO jsou uvedeny přímé odkazy na rovné příležitosti, jimž EPSO přikládá velký význam. Totéž platí pro všechny inzeráty zařazené do tisku při vyhlašování výběrového řízení.

„EPSO je striktně vázán zásadou, že organizace musí být věrným odrazem společnosti, které slouží. Pracovní místa v orgánech a institucích EU jsou tedy přístupná všem občanům členských států, kteří splňují kritéria pro zařazení do výběrových řízení bez ohledu na pohlaví, věk, státní příslušnost, rasu, náboženství nebo sexuální orientaci. Ve všech případech, kde je to oprávněné a možné, se přistupuje ke zvláštním opatřením, která postiženým uchazečům umožňují rovnocenně konkurovat ostatním ve výběrových řízeních a usnadňují efektivní integraci úspěšných uchazečů do pracovního prostředí. Diskriminace je v orgánech a institucích EU nepřipustná. Ačkoli dodržujeme přetrvávající zásadu výběru podle úspěšnosti ve výběrovém řízení, snažíme se při sestavování pracovních týmů o přiměřenou národnostní rovnováhu. Řídíme se také politikami podporujícími zlepšení zastoupení žen na vysokých pozicích. EU vítá různorodost v nejširším slova smyslu".

V praxi již byla přijata mnohá opatření při organizování testů v rámci výběrových řízení na žádost samotných uchazečů a na základě vysvětlení toho, co oni sami považují za nezbytné, aby se mohli testů zúčastnit.

Aby bylo možno splnit tyto požadavky, má EPSO možnost pozvat tyto zdravotně postižené uchazeče do zvláštních testovacích středisek.

Níže uvádíme příklady opatření, která již EPSO přijal, podle druhu postižení, který uchazeč uvedl:

- postižení, které s sebou nese problémy se zrakem: text v Braillově písmu; text psaný větším typem písma; uchazeč si může přinést svůj vlastní počítač, který umí číst Braillovo písmo; při testech může dozor číst otázky a navrhované odpovědi, uchazeč odpoví a dozor odpověď vyznačí na formuláři v optické čtečce; zvukový záznam; poskytnutí času navíc,

- postižení sluchu (neslyšící uchazeči nebo uchazeči se zbytky sluchu): možnost sedět v přední části zkušového střediska a odezírat ze rtů řečníka; dostat kopii textu řečníka a mít individuálně k dispozici dozor,

- postižení rukou: uchazeč může mít buď k dispozici počítač a odpovědi tisknout; nebo může odpovídat ústně dozoru za pomoci zvukového záznamu,
- uchazeči na vozíku: EPSO zajišťuje, aby uchazeči měli přístup do zkouškového střediska bez jakékoli překážky,
- invalidizující choroby / mozkové postižení: čas navíc při vypracovávání testů; počítač, stojan na dokumenty, vyhrazené parkovací místo pro uchazeče; možnost zajistit ergonomickou židli,
- dyslexie: k napsání testu dostane uchazeč k dispozici počítač a čas navíc.

Co se týče vypracovávání zpráv o dostupnosti postupů při přijímání zaměstnanců z řad zdravotně postižených uchazečů, kromě osob se zrakovým postižením, v návaznosti na průzkum týkající se zdravotních postižení, který je podrobněji uveden níže, bylo již navrženo, aby Komise a EPSO prošetřily obsah inzerátů o přijímání zaměstnanců s cílem podpořit více přihlášek od zdravotně postižených osob. V této souvislosti se bude posuzovat otázka vypracovávání zpráv o konkrétních zdravotních postiženích.

- Možnost podávání pravidelných zpráv o politice přijímání zaměstnanců (1.5)

Komise považuje anonymitu za záruku rovného zacházení s uchazeči a její výběrová řízení se v co nejvyšší možné míře organizují tak, aby se zajistilo rovné zacházení.

V tomto ohledu zajišťuje EPSO zvláštní vybavení, které zdravotně postiženým osobám umožňuje účastnit se výběrových řízení.

V souvislosti s výsledky průzkumu (podrobněji uvedenými níže) se Komise zavázala, že prošetří, jak lze zajistit, aby současné a budoucí statistiky o zaměstnávání zdravotně postižených osob v Komisi byly spolehlivější a pravidelně aktualizovány, při dodržování závazků vyplývajících z nařízení (ES) č. 45/2001 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů. Komise zváží otázku zveřejnění těchto statistik v budoucnosti jako součást šetření s cílem zlepšit spolehlivost statistik.

- Pozitivní opatření na podporu zaměstnávání zdravotně postižených osob (1.6)

Výběrová řízení, která zahrnují anonymní testy a provedení přiměřených opatření při účasti v těchto testech, se považují za nejlepší záruku rovného zacházení při přijímání zaměstnanců. Kromě budoucích opatření, která je třeba učinit, aby se zajistila cílenější inzerce pracovních příležitostí zaměřená na zdravotně postižené osoby, nevidí Komise nutnost dále zasahovat pomocí pozitivních opatření určených konkrétně zdravotně postiženým osobám v této fázi přijímání zaměstnanců.

Jak bylo veřejnému ochránci práv sděleno v odpovědi na jeho předchozí šetření, je generální ředitelství pro personál a administrativu (GŘ ADMIN) informováno, když účastníci výběrových řízení uvedou, že mají zdravotní postižení, které vyžaduje zvláštní opatření při výběrovém řízení. GŘ ADMIN zaujímá aktivní přístup k jejich přijímání jednotlivými útvary případ od

případu a to se v současné době považuje za nejvhodnější postup při přijímání pozitivních opatření.

V souvislosti s výsledky průzkumu se Komise zavázala prozkoumat, spolu s dalšími příslušnými skupinami, různé prostředky, jejichž pomocí by bylo možno v rámci tohoto orgánu propagovat přijímání zdravotně postižených osob. Toto zkoumání se bude podrobněji zabývat otázkou vypracování pozitivních opatření na podporu přijímání zdravotně postižených osob, jako je zavedení a sledování nějaké formy cíle zaměstnanosti pro zdravotně postižené osoby, administrativní opatření následující po lékařské prohlídce s cílem přidělit jednotlivým osobám vhodné pracovní úkoly a zařízení. Otázka zdravotního postižení se navíc řeší během kurzů vedení pohovorů při výběrovém řízení a školení konkurzních porot, aby se zajistila zvýšená citlivost vůči tomuto tématu.

- Stavební normy v souvislosti s dostupností (2.2)

Poslední verze (č. 5) příručky stavebních norem Komise (běžně označované MIT - *Manuel d'Immeuble Type*) byla přijata řídicím výborem bruselského Úřadu pro infrastrukturu a logistiku (OIB) dne 29. června 2004 po rozsáhlých vnitřních konzultacích. Kapitola B.III se konkrétně týká požadavků pro zdravotně postižené osoby a zabývá se otázkami celkového přístupu, vyhrazených parkovacích míst, pohybu, osvětlení a označení v budovách, hygienických zařízení a nouzové evakuace.

Kromě této specializované kapitoly obsahuje příručka asi 30 odkazů na požadavky týkající se zdravotně postižených osob. MIT se v této otázce řídí jak belgickými právními předpisy (včetně „Règlement Regional d'Urbanisme“ (RRU) (1) platného pro Brusel), tak i evropskými právními předpisy a rovněž Kodexem správné praxe pro zaměstnávání zdravotně postižených osob přijatým Komisí (2).

V nejbližší době se neplánuje další revize MIT. Současné znění bylo přijato teprve v polovině roku 2004 a je aktuální z hlediska norem pro dostupnost. Navíc byl nedávno jmenován odborník uvedený v Kodexu správné praxe pro zaměstnávání zdravotně postižených osob, jehož úkolem bude provádět ergonomická hodnocení kancelářského prostředí zdravotně postižených osob. Celá záležitost se bude samozřejmě dále posuzovat ve světle nových norem MIT a zkušeností uvedeného odborníka.

- Parkování (2.3)

V souladu s Kodexem správné praxe pro zaměstnávání zdravotně postižených osob přijatým Komisí jsou minimálně dvě parkovací místa vyhrazena zdravotně postiženým návštěvníkům uvnitř nebo zvenčí (3) každé budovy Komise, kromě budovy Berlaymont; celkem má Komise 114 takovýchto vyhrazených míst.

Přístup do budovy Berlaymont je omezen z bezpečnostních důvodů; z tohoto důvodu požádala Komise bruselské úřady o vyhrazení parkovacích míst pro zdravotně postižené na Boulevardu Charlemagne, který vede podél Berlaymontu. V říjnu 2005 schválil policejní komisař pro hlavní město Brusel vyhrazení tří takových míst na Boulevardu Charlemagne a požádal odbor veřejných prací, aby provedl nezbytné úpravy.

Kromě výše uvedených parkovacích míst vyhrazených speciálně pro zdravotně postižené návštěvníky má Komise ve svých budovách rovněž 216 parkovacích míst vyhrazených pro své vlastní zaměstnance se zdravotními problémy (zaměstnanci s trvalým nebo dočasným zdravotním postižením / trpící zdravotními problémy). Tato parkovací místa se přidělují na základě individuální žádosti podložené lékařským potvrzením.

- Dostupnost informací poskytovaných zdravotně postiženým osobám (3.3)

Postoj Komise týkající se dostupnosti informací je vyložen na internetové stránce „EUROPA - politika internetové dostupnosti“ (http://europa.eu.int/geninfo/accessibility_policy_en.htm) takto: „co se týče serveru EUROPA, rozhodla se Evropská komise přijmout pro nové a aktualizované internetové stránky shodu úrovně A (priorita 1).“ Iniciativa internetové dostupnosti úrovně A (WAI-A) obsahuje pravidla, která se týkají nejen zrakově postižených osob, ale i osob s dalšími zdravotními potížemi a postiženími. Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti navíc spravuje oficiální internetovou stránku Evropského roku zdravotně postižených osob na serveru Europa, kterou lze nalézt na adrese: http://europa.eu.int/comm/employment_social/disability/index_en.html .

- Dostupnost internetových stránek pro veřejnost (3.4)

Příručka pro poskytovatele informací (PPI) je určena autorům internetových stránek EUROPA (koordinátorům, tvůrcům internetových stránek, dodavatelům atd.) a zabývá se redakčními, technickými a grafickými hledisky. Pravidla stanovená v PPI (4) jsou povinná, aby se zajistila soudržná a uživatelsky přátelská služba.

Podle PPI by stránky připravované ke zveřejnění na serveru EUROPA měly splňovat kritéria dostupnosti úrovně A. Tvůrci internetových stránek generálních ředitelství a útvarů jsou odpovědní za vyhodnocení dostupnosti svých internetových stránek a za zajištění toho, aby byly tyto stránky v souladu s PPI a WAI-A. Existuje mnoho nástrojů, jejichž pomocí lze vyhodnotit, zda dotčená internetová stránka splňuje současné standardy dostupnosti. Koordinační tým EUROPA z generálního ředitelství pro tisk navíc poskytuje tvůrcům internetových stránek systematickou pomoc při jejich validaci internetových stránek vůči kontrolním bodům WAI-A (stejně jako některých bodů WAI-AA).

- Alternativní dostupné formáty všech veřejných dokumentů EU (3.5)

Stránky na serveru EUROPA splňující požadavky WAI lze za pomoci příslušného softwaru pro konečné uživatele použít k vytvoření textů ve velkém písmu, Braillově písmu a zvukových záznamů. Problém vícejazyčných stránek, jako je EUROPA, spočívá v tom, že ne všechny jazyky lze přečíst pomocným softwarem. Komise by mohla zlepšit stránky, které jsou již v souladu s WAI tím, že by poskytla zvukové záznamy nebo soubory ve znakovém jazyce vytvořené na základě těchto stránek. To by však mohlo přinést více problémů než řešení, neboť jako technika se používá strojový překlad: automatický překlad do znakového jazyka by neměl smysl, neboť strojový překlad mívá zřídka dobrou kvalitu. Alternativou by bylo najmout překladatele znakového jazyka, který by vytvářel soubory ve znakovém jazyce. Jelikož však neexistuje jeden univerzální znakový jazyk (např. znakový jazyk v belgické francouzštině je jiný než ve francouzštině), zdá se být zavedení tohoto přístupu nereálné.

Možným řešením, které by vyžadovalo další zdroje, by bylo vytvoření odkazu na zvukový

výstup u úvodních textů některých delších článků nebo informací, aby zdravotně postižené osoby mohly rychle usoudit, zda jsou pro ně informace důležité, a postupovat dál, nebo je přeskočit. Jinak na vícejazyčných stránkách, jako je EUROPA, se jako nejlepší způsob, jak zajistit maximální dostupnost, zatím ukázal probíhající proces vytváření obsahu v souladu s WAI a jeho kontroly k ověření dostupnosti tohoto obsahu. Komise přijala systém správy obsahu internetových stránek, který při používání v budoucnosti zajistí dodržování minimálních požadavků na dostupnost na všech jejích stránkách.

Další možností dostupného formátu je „snadné čtení“. Při příležitosti Evropského dne zdravotně postižených osob v roce 2005 vydala Komise pracovní dokumenty v tomto formátu.

- Integrace dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami (ZVP) (4.2)

Jak je veřejnému ochránci práv známo, nemá Komise žádnou pravomoc ve vzdělávacích věcech, a nemůže tedy posoudit ani vyhodnotit nový program ZVP v Evropských školách (EŠ), ani jim dávat pokyny. Veškerá rozhodnutí v této oblasti přijímá Nejvyšší rada evropských škol, v níž má Komise pouze jeden z 29 hlasů (5). Nicméně jakožto člen Nejvyšší rady a zodpovědný zaměstnavatel, jehož zaměstnanci vyjadřují nespokojenost s touto službou EŠ (která je z velké části financována z prostředků Společenství), se Komise touto věcí aktivně zabývá a požádala o hodnocení programu ZVP.

V březnu 2004 byly na schůzi pedagogického výboru EŠ (přípravného podvýboru Nejvyšší rady, v němž se projednávají vzdělávací otázky a připravují k posouzení a schválení radou), poprvé předloženy některé statistiky o případech ZVP. Komise požadovala, aby příslušní inspektoři/koordinátoři zhodnotili program ZVP a aby příští zpráva (v následujícím roce) o programu ZVP obsahovala výsledky tohoto hodnocení. Poslední zpráva o programu ZVP byla však podobná té první a na schůzi pedagogického výboru v listopadu 2005 Komise zopakovala svoji žádost o zhodnocení programu ZVP.

Komise navíc požádala Úřad generálního tajemníka pro EŠ o více informací o provádění programu ZVP, a to na základě dalších žádostí o informace od veřejného ochránce práv, a písemně uvedla druh informací, které mají EŠ shromáždit. Komise dosud neobdržela žádné údaje.

Komise formálně požádala Nejvyšší radu o hodnocení provádění programu ZVP na konci ledna 2006. Hodnotící zpráva by měla být vydána v následujícím školním roce.

- Analýza průzkumu týkajícího se postižení (5.3)

Průzkum týkající se postižení provedený Komisí v prosinci 2004 byl podroben analýze a její výsledky byly zveřejněny na intranetu Komise. Celé výsledky jsou uvedeny v příloze V a jejich souhrn je uveden níže. Na základě analýzy 3 526 odpovědí (6) byla rovněž navržena konkrétní opatření. Tato opatření byla zahrnuta do informací zveřejněných na intranetu a jejich souhrn je rovněž uveden níže.

Vzhledem k malému počtu odpovědí od zdravotně postižených osob (216, což představuje 6 % dotázaných) bylo obtížné vyvodit z výsledků průzkumu definitivní závěry, jelikož nebylo

jasné, zda odpovědi představovaly malý počet zdravotně postižených osob zaměstnaných v Komisi nebo malý počet odpovědí od vyššího procenta osob. Některé body se však pravidelně opakovaly a zasluhovaly by další opatření, například obtíže, s nimiž se někteří zaměstnanci podle svých slov potýkali při shánění relativně jednoduchých pomůcek, které by jim usnadnily jejich práci, jako například vhodné židle nebo kancelářské stoly nebo upravené vybavení IT. Toto by mohly být příklady „přiměřených opatření“ ve smyslu služebního řádu (čl. 1d odst. 4), které je tento orgán povinen zajistit pro zdravotně postižené zaměstnance, aby jim usnadnil výkon jejich úředních povinností. Komise byla rovněž upozorněna na obtíže, s nimiž se některé zdravotně postižené osoby potýkají při přístupu do budov nebo při pohybu v těchto budovách (průchod zahrazen předměty ze skladu, příliš těžké požární dveře atd.).

108 odpovědí se týkalo možné diskriminace v souvislosti s kariérními příležitostmi nebo postupem. Zaměstnanci měli pocit, že se s nimi zacházelo hůře kvůli jejich postižení, což vedlo k pomalejšímu kariérnímu postupu, méně zajímavé práci nebo nedostatečnému přístupu k dalšímu vzdělávání, zatímco na úrovni mezilidských vztahů zažilo mnoho zaměstnanců ze strany svých nadřízených a kolegů jednání, které považovali za ponižující, zastrahující nebo urážlivé. Komise věnovala velkou pozornost těmto obavám vyjádřeným ze strany zaměstnanců. Následně byly schváleny tyto návrhy opatření:

- Zjištění souhrnné zprávy byla dána na vědomí všem ředitelům pro lidské zdroje, lékařské službě, oddělení bezpečnosti a ochrany zdraví, ústřednímu oddělení pro poradenství v oblasti kariéry (SCOP) a meziútvarové skupině pro zdravotní postižení, které mohou vypracovat užitečná následná opatření, která by zajistila větší informovanost o dotčených otázkách. Byla zajištěna informovanost příslušných útvarů o připomínkách vyjádřených v průzkumu, které se těchto útvarů týkají.
- Je třeba zajistit, aby si všichni zaměstnanci uvědomili, že služební řád výslovně zakazuje diskriminaci na základě zdravotního postižení. Vzhledem k tomu, že průzkum a jeho výsledky byly považovány za důležitý nástroj zvýšení citlivosti zaměstnanců vůči dotčeným otázkám a ovlivnění změn, byly umístěny na intranetovou stránku týkající se zdravotních postižení.
- Intranetová stránka Komise týkající se zdravotních postižení upozorňuje na zákonná ustanovení týkající se nediskriminace (čl. 1d odst. 1).
- Intranetová stránka dále zaměstnancům připomíná, že podle podmínek Kodexu správné praxe pro zaměstnávání zdravotně postižených osob je možno se důvěrně obrátit na oddělení pro rovné příležitosti a nediskriminaci GŘ ADMIN, pokud se při provádění tohoto kodexu vyskytne nějaká nespokojenost. Toto oddělení se bude záležitostmi diskrétně zabývat a bude brát ohledy na míru požadované důvěrnosti.
- Tématem, které se v odpovědích průzkumu neustále opakovalo, byly prodlevy v provádění opatření nebo jejich neprovedení. Odpovědi rovněž poukazyvaly na horší zacházení z důvodu zdravotního postižení, jako pomalejší kariérní postup nebo méně zajímavé pracovní příležitosti. Kodex správné praxe stanoví, že součástí týmu poskytujícího SCOP by měl být poradce specializovaný na odborné a rehabilitační poradenství a že Komise ustanoví odborníka, který bude provádět ergonomická hodnocení kancelářského prostředí zdravotně postižených osob. Jmenování/ustanovení odborníků bylo prioritou v návaznosti na průzkum, kterou mělo GŘ ADMIN uskutečňovat během roku 2005 s cílem umožnit aktivní přístup k rozvoji kariéry, hodnocení kancelářského prostředí a včasné provedení příslušných opatření. V současné době již byli tito odborníci jmenováni, a to v rámci SCOP a oddělení bezpečnosti a

ochrany zdraví GŘ ADMIN. Navíc bude provedeno posouzení různých rozpočtových opatření, která jsou k dispozici ve prospěch zdravotně postižených zaměstnanců, stejně jako otázka potřeby rozpočtových zdrojů určených k provádění přiměřených opatření, aby byl zajištěn maximální přínos.

- Po konzultacích s příslušnými útvary posoudí GŘ ADMIN situaci ve vztahu k různým rozpočtovým opatřením, která jsou k dispozici ve prospěch zdravotně postižených zaměstnanců, aby byl zajištěn maximální přínos pro zaměstnance, jimž se tyto zdroje poskytují. GŘ ADMIN zvláště posoudí otázku potřeby rozpočtových zdrojů určených k provádění přiměřených opatření na pracovišti a to, zda by tyto zdroje měly být k dispozici centrálně nebo na úrovni GŘ.

- Rovněž je třeba posoudit otázku stanovení a sledování nějakého cíle pro zaměstnávání zdravotně postižených osob. GŘ ADMIN ve spolupráci s meziútvárovou skupinou pro zdravotní postižení a EPSO (a dalšími příslušnými skupinami) prozkoumá různé prostředky, jejichž pomocí lze zvýšit přijímání zdravotně postižených osob do zaměstnání. Tyto subjekty navíc posoudí, jak lze zajistit, aby stávající a budoucí statistiky o zaměstnanosti zdravotně postižených osob v Komisi byly spolehlivější a pravidelně aktualizovány, a současně dodržovat závazky vyplývající z nařízení č. 45/2001.

- Jako součást procesu utváření viditelnější a aktivnější politiky v této oblasti povede GŘ ADMIN v lednu 2006 konzultace s členskými státy ohledně postupů, pokud existují, přijatých jejich vnitrostátními správami na podporu přijímání a umístování zdravotně postižených osob do zaměstnání, jejichž cílem bude určit současnou nejlepší praxi v členských státech, která by mohla být používána i v Komisi.

S cílem zhodnotit pokrok se bude navíc ke konci roku 2006 posuzovat otázka provedení druhého průzkumu o zdravotních postiženích v letech 2007-2008. Podle výsledků tohoto posouzení budou přeorientovány priority požadovaným směrem a stanoveny priority nové.

- Zvyšování informovanosti o postiženích (5.4)

Hlavním prostředkem zvyšování informovanosti a citlivosti zaměstnanců vůči zdravotním postižením byla publicita získaná přijetím revidovaného kodexu správné praxe a provedení průzkumu mezi všemi zaměstnanci Komise o otázkách zdravotního postižení. Oběma krokům se dostalo široké publicity. Na přijetí kodexu upozornil interní týdeník Evropské komise „Commission en Direct“, který je distribuován všem zaměstnancům, je dostupný na intranetu a má náklad více než 50 000 kusů v rámci všech orgánů EU. Průzkum byl oznámen ve sdělení generálního ředitele adresovaném všem zaměstnancům Komise.

Dalším krokem v procesu zvyšování informovanosti bude zveřejnění výsledků průzkumu na intranetu Komise. To přinese informace o analýze odpovědí, spolu s následnými opatřeními plánovanými pro rok 2006.

Zaměstnanci zapojení do vedení pohovorů při výběrovém řízení a školení konkurzních porot byly již vyškoleni ve zvyšování informovanosti v této oblasti a praktická příručka správné praxe v oblasti nediskriminace (včetně oblasti zdravotních postižení) pro účastníky těchto kurzů a manažery zodpovědné za přijímání zaměstnanců do generálních ředitelství bude k dispozici začátkem roku 2006.

Komise navíc zvažuje možnost zvláštních akcí pro zvyšování citlivosti zaměstnanců prostřednictvím školení nebo zorganizování konference nebo semináře pro zaměstnance v roce 2006 nebo 2007, který by probíhal ve stejnou dobu jako každoroční Evropský den zdravotně postižených osob, a to 3. prosince. Tyto akce budou záviset na dostupnosti finančních zdrojů.

IV. Závěr

Komise přijala široký, progresivní a aktivní přístup ke svým politikám týkajícím se zdravotně postižených osob. Nový služební řád, revidovaný kodex správné praxe a různé poskytnuté služby zohledňují zvláštní potřeby, které mohou mít zdravotně postižené osoby při svém jednání s Komisí.

Cílem Komise je zajistit, aby se zásada nediskriminace uplatňovala při všech jejích jednáních se zdravotně postiženými osobami, a v tomto směru svá opatření pravidelně přezkoumávat. Komise bude nadále konzultovat se svými specializovanými útvary a se zástupci zdravotně postižených zaměstnanců, zvláště prostřednictvím meziútvarové skupiny pro zdravotní postižení, aby zajistila splnění tohoto cíle.

Seznam příloh

Příloha I : Rozhodnutí Komise o provádění čl. 1d odst. 4 služebního řádu

Příloha II : Rozhodnutí Komise ze dne 25. listopadu 2003 o revidovaném Kodexu správné praxe pro zaměstnávání zdravotně postižených osob

Příloha III : Předběžné pokyny pro provádění rozpočtové kapitoly „vyrovnávací příspěvek pro zdravotně postižené osoby“ týkající se prostředků sociální péče pro zdravotně postižené osoby

Příloha IV : Pokyny pro osobní příspěvek k nákladům spojeným se zdravotním postižením

Příloha V : Analýza průzkumu zaměstnanců týkajícího se zdravotních postižení

(1) R.R.U. je regionální předpis, který platí pro území dotčeného regionu. Jeho účelem je sjednotit stávající předpisy v oblasti norem městské výstavby platných pro region Brusel s ohledem na jejich zjednodušení.

(2) K(2003) 4362 ze dne 18. listopadu 2003.

(3) Venkovní parkovací místa podléhají dohodě a oblasti veřejných prací bruselských úřadů.

(4) http://europa.eu.int/comm/ipg/index_en.htm .

(5) 25 členských států, Komise, sdružení rodičů, Evropský patentový úřad (ve věcech spojených s Evropskou školou v Mnichově), zástupci zaměstnanců.

(6) Celkový počet stálých a dočasných zaměstnanců v Komisi je přibližně 25 000 osob.

